

www.franciscaansbezinnen.be

Broosheid dragen

Franciscus en Clara
als kwetsbare heiligen

TAU - VASTENBEZINNING 2024

**WEEK 2: DE EERSTE BROEDERS
- HET PERFECTIONISME**

Franciscus en Clara krijgen broeders en zusters en die worden meegenomen in het ideaal van 'arm de arme Christus volgen' of 'God dienen in de geest.' De broeders vasten zeer streng, zijn blootgesteld aan de kou, brachten nachten wakend door, deden zware handenarbeid.

Franciscus is het voorbeeld en zo ziet hij ook zichzelf. Hij gaat tot het uiterste want hij wil niet dat er een broeder van het rechte pad zou afwijken omdat hij een slecht voorbeeld gegeven heeft.

Aanvankelijk is Franciscus uiterst streng tegenover zijn broeders. Zo komt hij bijvoorbeeld in Bologna waar de broeders een klooster gebouwd hebben om de zieke broeders te kunnen verzorgen. Franciscus is zo boos omdat de broeders op die manier een vaste woonplaats hebben – hij eist eenvoudige houten hutten - dat hij op het dak kruipt en de pannen van het dak naar beneden gooit.

Daardoor zet hij ook de zieke broeders op straat. Het ideaal van 'God dienen in de geest', 'naakt de naakte Christus volgen' primeert en daar moeten zelfs de zieken onderdanig aan zijn, aan dat ideaal.

Hij houdt zijn broeders voor dat gestrengheid een manier is om verdiensten te verzamelen. Franciscus was eigenlijk bijna een koopman: hij wil ook ten aanzien van de Allerhoogste verdiensten verzamelen. Het lijkt bijna op een ruilhandel: strenge vastenpraktijken in ruil voor Gods heil. Het ideaal primeert dus: er is weinig ruimte voor toegevingen.

Het is ook een vorm van perfectionisme: Franciscus heeft ook in dat vasten gewedijverd en gepresteerd, hij wilde de beste en de meest volmaakte zijn. Hij wilde eigenlijk de perfectionist in de kwetsbaarheid zijn en zo het volmaakte voorbeeld geven aan zijn broeders.

We zien echter ook een andere houding van Franciscus groeien; hij wordt milder voor de broeders die de strengen levenswijze niet aankunnen. Zo vertelt een verhaal dat een broeder 's nachts kermt en klaagt van de honger. De broeder roept "ik sterf, ik sterf!"

Franciscus staat op, maakt broeder kok wakker en laat die een maaltijd klaarmaken die hij samen met alle broeders mee opeet. Hij wil immers niet dat de hongerige broeder zich zou schamen omdat hij alleen moet eten.

Het is mooi dat er hier wel een milde gedragenheid is! Die broeder wordt niet nog eens extra gestraft wordt door bijvoorbeeld alleen te moeten eten. Dat heel fijngevoelig! Na de maaltijd houdt hij een preek voor zijn broeders die hierop neerkomt: te weinig eten is even erg als teveel eten.

De broeders moeten rekening houden met de behoefte van hun lichaam, want, zegt hij: De Heer wil barmhartigheid en geen offers. Ik vind dat een prachtige houding en een prachtige raad die Franciscus aan zijn broeders geeft.

Maar de broeders zeggen: dat is iets waar dat hij zichzelf nooit aan gehouden heeft, want hij heeft zijn lichaam nooit enige rust gegund en nooit enige toegeving gedaan aan zijn lichaam.

Ook Clara kende een grote mildheid naar anderen. Agnes van Praag heeft aan Clara een brief geschreven over welke vastenregelingen ze moet onderhouden? De vaste regeling van de paus of die van Franciscus? Clara antwoordt heel mild: Agnes, je moet toch wat milderer met uw vastenregeling. Ook naar haar zusters toe is ze heel mild.

Dat is een pertinente vraag: hoe kan dat toch, dat mensen mild zijn voor ander en heel veel begrip hebben voor de kwetsbaarheid van anderen en toch zo uiterst streng blijven voor zichzelf?

Het is blijkbaar veel moeilijker om je eigen kwetsbaarheid onder ogen te zien en daar rekening mee te houden dan om rekening te houden met de kwetsbaarheid en de breekbaarheid van anderen.

Bij ons in de kerk is nu de norm: Je moet je inzetten voor anderen! Dat is nu het ideaal! Elke tijd in de kerk heeft een eigen ideaal maar dat zit in de lucht in de kerk. Ik zie veel mensen die zich mateloos inzetten voor anderen maar weinig begrip opbrengen voor hun eigen behoeften. In het verleden is zorg voor uzelf ook verdacht gemaakt.

Dat was zagezegd niet goed: dat was egocentrisch, dat was egoïstisch om rekening te houden met jezelf. Er groeit vandaag een nieuwe trend: mensen beginnen te zien dat respect voor eigen grenzen toch ook belangrijk is.

Jezelf graag zien in het verleden dat mocht niet. Je moest de anderen graag zien en ik hoor daar nog heel veel klanken van. Inzet voor anderen dat geeft ook meer voldoening dan je eigen grenzen erkennen en toegeven dat je iets niet kan of dat iets teveel is...

Het is echt een zoektocht naar wie je echt bent: hoe je je echte kern of centrum bereikt. Maar voorbij die levenslange zoektocht ben ik fundamenteel nogal voor een egocentrische houding, een houding vanuit het centrum van jezelf en daar zitten zowel je talenten maar ook je beperktheden in. Het is vaak een hele strijd is om jezelf te leren graag zien.

ELKAAR DRAGEN IN BROOSHEID EN SCHOONHEID

Stijn getuigt over de zoektocht naar een nieuw leven na een relatiebreuk. Mildheid, verbondenheid en aandacht voor het hier en nu hielpen daarbij. Een oproep om elkaar te dragen in broosheid én schoonheid:

Het is een lang proces om te leren aanvaarden dat je als je echt, echt jezelf bent dat je dan op je mooist bent. Ik denk dat dat een boodschap is die die voor ieder van ons geldt: als we heel dicht bij onszelf zijn, als we die positieve krachten die ons eigen zijn kunnen omarmen met mildheid, maar ook met een zekere radicaliteit die de hardheid bestrijdt, dat we dan schitteren, dat we dan iets doorgeven die andere mensen ook aanzet om zelf die schoonheid in zichzelf te ontdekken. Zo kunnen we elkaar echt wel dragen, denk ik, niet alleen in broosheid maar ook in die schoonheid die iedereen in zich draagt.

VRAGEN TER INSPIRATIE

Denk ik ook soms dat ik door verdienste mijn hemel verdien? Hoe vertaalt zich dat?

Waarin ben ik mild naar anderen toe en streng naar mezelf?

Ben ik zelf een perfectionist? Of durf ik het toch aan om niet perfect te zijn?

Wat heeft mij geraakt in de getuigenis van Stijn? Wat klonk vertrouwd?
Wat was voor mij moeilijk?

TAU - VASTENBEZINNING 2024

Tekst: Francine
Afbeeldingen: inwezig.be

Meer info op
www.franciscaansbezinnen.be

